

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
 Ταχ. Δ/ση: Πλατεία Πύρρου 1 - Διοικητήριο Ιωάννινα, 45221
 Πληροφορίες: ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
 Τηλ.: 26513-60517, 2651360500
 Fax: 2651360550
 Email: ypara@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ιωάννινα, **10-01-2018**
 Α.Π.: **28**

Κωδικός Πρόσκλησης: 53/2018

Α/Α ΟΠΣ: 2427

Έκδοση: 1/0

Προς:
 ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
 ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΕ (Ε.Τ.Ε.ΑΝ. ΑΕ)
 ΞΕΝΙΑΣ 24, 11526, ΑΘΗΝΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
 ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Ήπειρος»**

**ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»
 Ο ΟΠΟΙΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**

ΜΕ ΤΙΤΛΟ «Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα»

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013,
2. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τον στόχο "Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση" και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1080/2006,
3. Το με αρ. απόφασης C(2014) 3542 final/23.05.2014 εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020»,
4. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ΠΔ 63/2005 (ΦΕΚ 98/τΑ/22.04.2005),
5. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/τΒ/23.12.2014), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
6. Την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2017) 8406 final/06.12.2017 που αφορά την τροποποίηση της Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2014) 10172 final/18.12.2014 για την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ήπειρος" 2014-2020,
7. Τις διατάξεις του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τΑ/07.06.2010) «Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
8. Το ΠΔ 140/27.10.2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Ηπείρου» που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 233/τΑ/27.12.2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
9. Την υπ. αριθ. 137/2014 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, με την οποία έγινε η ανακήρυξη του εκλεγμένου Περιφερειάρχη Ηπείρου και των εκλεγμένων τακτικών και αναπληρωματικών Συμβούλων της Περιφέρειας Ηπείρου,

Ευρωπαϊκή Ένωση

10. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 32679/ΕΥΘΥ333 (ΦΕΚ 714/τΒ/24.04.2015) με την οποία αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 4314/2014 και αντικατάσταση της αριθ. 41544/Γ' ΚΠΣ 279/08.12.2000 (ΦΕΚ 1501/2000) Κοινή Υπουργική Απόφαση, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
11. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/τΒ/01.11.2016) Υπουργική Απόφαση με θέμα την τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»,
12. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ για το ΕΣΠΑ 2014-2020,
13. Την από 10-11-2017 Απόφαση της 3^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος 'Ηπειρος 2014 – 2020, με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία, η διαδικασία, το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ, ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων, οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων της εν λόγω δράσης, όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην πρόσκληση έγγραφο,
14. Τη με αρ. πρωτ. 145736/27.01.2015 (ΑΔΑ: 6ΘΣΚ0-Φ0Ι) Κοινή Υπουργική Απόφαση με θέμα «Έγκριση της "Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου 2014-2020"»,
15. Την με Α.Π. 126829/ΕΥΘΥ 1217/08.12.2015 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4314/2014» (ΦΕΚ 2784/Β/21.12.2015)
16. Την με αρ. 2016/С262/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός «De Minimis»)
18. Την με αρ. πρωτ. 74391/ΕΥΚΕ 2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα "Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020" και το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ 4023/02.11.2016 έγγραφο με θέμα "Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων",
19. Τον Ν. 3912/2011 (ΦΕΚ 17/τΑ/17.02.2011) περί σύστασης του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.), όπως αυτός ισχύει σήμερα, όπου προσδιορίζεται ο σκοπός της και καθορίζεται ότι η εποπτεία της εταιρείας ασκείται από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού
20. Την υπ' αριθ. 138806/ΕΥΚΕ 6968 / 15.12.2017 γνωμοδότηση Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων ΕΑΣ-ΕΣΠΑ περί στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων,

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων

(ή εναλλακτικά τους παρακάτω δυνητικούς δικαιούχους):

- ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΕ (Ε.Τ.Ε.ΑΝ. ΑΕ)

για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του παραπάνω Άξονα Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

1.1 Η συγκεκριμένη δράση αφορά στην υλοποίηση παρεμβάσεων με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών, που έχουν αποδεδειγμένα μικρή ενεργειακή απόδοση και οι οποίες ανήκουν σε ιδιοκτήτες με χαμηλά εισοδήματα, που δεν μπορούν να χρηματοδοτήσουν πλήρως με ίδια κεφάλαια την ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας τους, ή στις οποίες θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις που ξεπερνούν τα ελάχιστα απαιτούμενα επίπεδα ενεργειακής απόδοσης.

Για την υλοποίηση της δράσης προβλέπεται η καταβολή ενίσχυσης η οποία θα αφορά, είτε σε απευθείας επιχορήγηση του ωφελούμενου, είτε σε επιχορήγηση σε συνδυασμό με άτοκο ή χαμηλότοκο δάνειο.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ο κοινωνικός χαρακτήρας της δράσης θα τεθούν συγκεκριμένα κριτήρια που θα αφορούν στην εισοδηματική κατάσταση του ιδιοκτήτη και ενδεχομένως στην τιμή ζώνης που βρίσκεται το ακίνητο. Ειδικά κίνητρα θα καθοριστούν επίσης για τις περιπτώσεις των πολυκατοικιών, όπου τα τελικά αποτελέσματα εξοικονόμησης είναι πολύ μεγαλύτερα.

Οι παρεμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν θα αφορούν, μεταξύ άλλων, θερμομόνωση, αντικατάσταση κουφωμάτων, συστήματα σκίασης, αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης, κλπ. Προκειμένου να επιτευχθεί η ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών θα τεθεί συγκεκριμένος ενεργειακός στόχος που πρέπει να επιτευχθεί μέσω των χρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων. Η κάλυψη του ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης του κτιρίου από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης αποτυπώνονται οι εθνικοί στόχοι εξοικονόμησης ενέργειας. Για την επίτευξη

Ευρωπαϊκή Ένωση

των στόχων αυτών, οι οποίοι έχουν τεθεί και στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, θα πρέπει να καθοριστούν συγκεκριμένες απαιτήσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών, ώστε να γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια, τεχνικά εφικτή και οικονομικά αποδοτική, για την τήρηση των ελάχιστων απαιτούμενων επιπέδων ενεργειακής απόδοσης.

Η δράση συμβάλλει στην εξοικονόμηση ενέργειας, ιδιαίτερα στην ανάγκη εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα, αλλά και στην επίτευξη του εθνικού στόχου της μείωσης της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020.

1.2 Ο Δικαιούχος θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που προβλέπονται από τους Καν. (ΕΚ) 1303/2013 και 1301/2013.

1.3 Ο Δικαιούχος θα πρέπει να αποδέχεται τη δημοσιοποίηση των στοιχείων του, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 παρ. 2 και παράρτημα XII του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

1.4 Ο Δικαιούχος οφείλει να τηρεί το σύνολο των δεικτών εκροών και αποτελέσματος για το ΕΤΠΑ (άρθρο 6, παράρτημα Ι Καν. 1301/2013), σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Ειδικότερα, πρέπει να εξασφαλίζονται οι απαιτήσεις εγγραφής και αποθήκευσης δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή για κάθε πράξη, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθ. 125 παρ. 2δ του Καν. 1303/2013.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στον ακόλουθο θεματικό στόχο, επενδυτική προτεραιότητα, ειδικό στόχο, κατηγορία περιφέρειας ανά Άξονα Προτεραιότητας ή και ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Πίνακας 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : Ήπειρος	ΚΩΔ.	8
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΚΩΔ.	2
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ: Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	ΚΩΔ.	1
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ: -		
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	ΚΩΔ.	04
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	ΚΩΔ.	4c
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας	ΚΩΔ.	4.3.1

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ε.Π:8	Α.Π.2	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4c			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
CO31	Ενεργειακή απόδοση: Αριθμός νοικοκυριών που κατατάσσονται σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	Αριθμός	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	672		
Ε.Π:8	Α.Π.2	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4c			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση

CO34	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι Ισοδύναμου CO ₂	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	464		
------	--	----------------------------------	-----------------------------------	-----	--	--

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελέσματος

Ε.Π:8	Α.Π.2	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4c			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΚΩΔ. ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ	
					ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ
					ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
T1613	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ΚΤΟΕ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	4.3.1		

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη (όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινοτική συνδρομής) που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση κατανέμεται κατά πεδίο παρέμβασης και δράση καθώς και κατηγορία περιφέρειας ως ακολούθως:

Πίνακας 5

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Ήπειρος			ΚΩΔ: 8
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ			ΚΩΔ: 2
ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ			
ΕΚΧΩΡΗΣΗ: -			
ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
014:Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	4c2.01:Ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	4.500.000

- 3.2 Η Δ.Α. δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά πεδίο παρέμβασης / δράση και κατηγορία περιφέρειας ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (www.perproe.gr).
- 3.3 Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Προκειμένου οι πράξεις να μην ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα πρέπει να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα, ήτοι, να μην είναι αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων που τυχόν παρέχει ο δικαιούχος.
- 3.4 Έργα που συνιστούν άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, καθώς αφορούν σε αγαθά ή υπηρεσίες που ήδη παρέχονται από φορείς στην αγορά, ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (de minimis). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται από το εφαρμοζόμενο, ανά περίπτωση, θεσμικό πλαίσιο.
- 3.5 Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Ευρωπαϊκή Ένωση

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η *31/12/2023*. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.
- 4.2 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.3 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. Πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016) Υπουργική Απόφαση με θέμα Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 - Έλεγχι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».
- 4.4 Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των 4.500.000 ΕΥΡΩ.
- 4.5 Έργα με έσοδα
Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο_Ε.Ι_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).
- 4.6 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας.

- Τα Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) των προτεινόμενων κτιρίων στην υφιστάμενη κατάσταση τους πρέπει να έχουν ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη της ημερομηνίας ενημέρωσης του ειδικού λογισμικού ΤΕΕ–ΚΕΝΑΚ, ως προς τον ισχύοντα Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Α.Π. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30.06.2017, ΦΕΚ 2367/τΒ/12.07.2017).
- Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες εφόσον πραγματοποιηθούν μεταγενέστερα της αίτησης υπαγωγής στο πρόγραμμα του εκάστοτε ωφελουμένου.

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 5.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις προτάσεις στο ΟΠΣ. – ΕΣΠΑ 2014-2020. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ:
- 5.1.1 αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για συμπλήρωση δελτίων και
- 5.1.2 αφετέρου ο νόμιμος εκπρόσωπος του Δικαιούχου για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης
- Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση logon.mnec.gr.
- Εάν ο Δικαιούχος δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΟΠΣ από την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα σύμφωνα με τις οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση logon.mnec.gr, πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης
- 5.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω ΟΠΣ – ΕΣΠΑ και μόνο η **αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υπογεγραμμένη** στην
- «ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ» στη διεύθυνση Πλατεία Πύρρου 1 - Διοικητήριο, Ιωάννινα 45221
- από την 15/01/2018 έως την 23/02/2018.
- Δε θα γίνονται δεκτές** οι αιτήσεις χρηματοδότησης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.
- Στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης η ημερομηνία υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο ενωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης. Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας.
- 5.3 Η ηλεκτρονική πρόταση στο ΟΠΣ, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης χρηματοδότησης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Ευρωπαϊκή Ένωση

- 01. Αίτηση Χρηματοδότησης, με κωδικό ΑΔΑΜ του συστήματος ΚΗΜΔΗΣ, ως πρωτογενές αίτημα
- 02. Τεχνικό Δελτίο Πράξης
- 03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου
- 60. Διοικητική Ικανότητα / Οργανωτική Δομή και Διαδικασίες
- 61. Διοικητική Ικανότητα / Διαδικασίες διαχείρισης και υλοποίησης έργων
- 62. Επιχειρησιακή ικανότητα / Ομάδα Έργου & Υλοποίηση συναφών Έργων
- 63. Επιχειρησιακή ικανότητα / Εμπειρία στην υλοποίηση συναφών έργων
- Λοιπά έγγραφα, που αφορούν σε:
  1. Σχέδιο Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης,
  2. Υπεύθυνη Δήλωση του δυνητικού Δικαιούχου όπου να δηλώνεται ότι "δεν έχουν επιβληθεί σε βάρος του κυρώσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας και τηρούνται οι διατάξεις περί υγείας και ασφάλειας εργαζομένων σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρ. 39 & 40 του Ν.4488/2017 (ΦΕΚ 137/Α/13-9-2017), όπως ισχύει σήμερα"
- 36. Φάκελος Κρατικής Ενίσχυσης για έργα που ενέχουν στοιχεία ενίσχυσης
- 32. Πίνακες για την εξέταση της συμμόρφωσης με τις κατευθύνσεις της ΚΥΑ ΣΜΠΕ του ΕΠ
- 64. Χρηματοοικονομική ικανότητα
- 07. Παράρτημα ΤΔΠ - Τμήμα Η: Χρηματοδοτικό Σχέδιο Υποέργου Εκτέλεσης με ίδια μέσα, εφόσον απαιτείται
- 50. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών, εφόσον απαιτείται
- 53. Δελτίο Ενεργειών Ωρίμανσης και Υποχρεώσεων Πράξης, εφόσον απαιτείται
- 70. Παράρτημα τεκμηρίωσης εκπλήρωσης κριτηρίων (ομάδες 1-4), εφόσον απαιτείται
- 22. Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος, εφόσον απαιτείται
- 30. Σχέδιο Απόφασης εκτέλεσης με ίδια μέσα, εφόσον απαιτείται
- 20. Υπολογισμός των καθαρών εσόδων για Πράξεις που παράγουν έσοδα, εφόσον απαιτείται

Ο υποψήφιος δικαιούχος υποβάλλει την πρότασή του και τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣ. Τα συνοδευτικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης των καθαρών εσόδων, εφόσον απαιτείται, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf.

Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ) ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην

- ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ Πλατεία Πύρρου 1 - Διοικητήριο, Ιωάννινα 45221
τις ώρες 09:00 έως 14:00, συνημμένα στην υπογεγραμμένη αίτηση χρηματοδότησης.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή πρότασης από τον υποψήφιο δικαιούχο ή τον συντονιστή εταίρο, στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους, σύμφωνα με τις ανωτέρω απαιτήσεις του κεφαλαίου 4 η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. ακολουθεί τα παρακάτω βήματα:

6.1 Αξιολόγηση των προτάσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ σε δύο στάδια:

Α' Στάδιο : Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης

Β' Στάδιο : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια από την Επιτροπή Παρακολούθησης, που επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση.

Η αξιολόγηση των προτάσεων ακολουθεί την παρακάτω μεθοδολογία :

Άμεση Αξιολόγηση

Η πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία υποβολής της στην ΕΥΔ. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου, από την αρμόδια διαχειριστική αρχή, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από τον δικαιούχο. [παρ. 2, άρθρο 20, ν. 4314/2014] όπως ισχύει.

6.2 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Οι δυνητικοί Δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια Δ.Α. σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 της ΥΑ με αριθ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016). Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης

β) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης, στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από το Δικαιούχο και όπου απαιτείται υπογεγραμμένη και από τον φορέα πρότασης, δηλαδή τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός φορέας από τον δικαιούχο.

Η Δ.Α. πρωτοκολλεί και εξετάζει όλες τις υποβαλλόμενες ενστάσεις. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο της Δ.Α. και κοινοποιούνται στους δυνητικούς δικαιούχους που υπέβαλαν την ένσταση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Οι ενστάσεις δύνανται να εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Α., εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της Δ.Α. που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Αν η υποβληθείσα ένσταση η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' (άμεση ή συγκριτική αξιολόγηση) γίνει δεκτή, η Δ.Α. προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση αφορά το στάδιο Β' της αξιολόγησης:

- Στην περίπτωση εφαρμογής άμεσης αξιολόγησης, εφόσον γίνει αποδεκτή η ένσταση η πρόταση, επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησής και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η Δ.Α. εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

- 6.4 Έκδοση **απόφασης ένταξης της πράξης** από τον Περιφερειάρχη ΗΠΕΙΡΟΥ σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισήγησης του προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ.
- 6.5 **Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του Ε.Π.:** του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π., των δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στον κ.κ. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ, 26513-60517, e-mail: ypara@mou.gr
- 7.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ηπειρος», το σύστημα διαχείρισης του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, πίνακα επιλεξιμότητας δαπανών, δεικτών παρακολούθησης φυσικού αντικείμενου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.perpoe.gr. Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΕΥΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση

Συνημμένα:

1. Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων.
- Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.peproe.gr>
2. Υπόδειγμα Αίτησης χρηματοδότησης
3. Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης
4. Υπόδειγμα Δελτίου Ενεργειών Ωρίμανσης και υποχρεώσεων πράξης με συν/νες οδηγίες συμπλήρωσης
5. Οδηγίες για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014 – 2020
6. Υπόδειγμα Σχεδίου Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με ίδια μέσα
7. Οδηγίες για την αρχική αξιολόγηση κριτηρίου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης - ΠΑΡ. ΙΙΙ
8. Η με αρ. 138806/ΕΥΚΕ 6968 / 15.12.2017 γνωμοδότηση Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων ΕΑΣ-ΕΣΠΑ
9. Η υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/Β/1-11-2016) Υπουργική Απόφαση του Συστήματος Διαχείρισης
10. Εξειδίκευση Δράσης
11. Μεθοδολογία Αξιολόγησης - Κριτήρια Επιλογής πράξεων
12. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης
13. Πίνακας Ελέγχου Συμβατότητας με ΣΜΠΕ Ε.Π. Ηπείρου
14. Παράρτημα VI: Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (Κανονισμός De Minimis)
15. Υπολογισμός Καθαρών Εσόδων Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης

Εσωτερική διανομή:

- Χρονολογικό αρχείο
- Προϊσταμένη ΕΥΔ Π. Ηπείρου
- Προϊστάμενοι Μονάδων ΕΥΔ Π. Ηπείρου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδικαίη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της Δ.Α. προς τη ΔΔΕ.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί τους 6 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνουν έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. *Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίως.*
- (iv) Να ενημερώνουν έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων.
- (vi) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιούν διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζουν το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) -

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση

- (i) Να λειτουργούν μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης
  - α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
  - β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.
 Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.
 Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΕΠ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.
 Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύντομη περιγραφή της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
  - α) Να αναρτούν προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
  - β) Να τοποθετούν μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (εσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.
 Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.
  - γ) Να λειτουργούν διαδικτυακούς τόπους, στους οποίους θα αναρτούν στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογης με το επίπεδο της στήριξης, στόχοι και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
  - δ) Να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.
  - ε) Να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση

Ευρωπαϊκή Ένωση

από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.

στ) -

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρούν και να ενημερώνουν φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων/εντύπων που απαιτούνται σε πράξεις ΕΚΤ για τη συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων σε αυτές, όπως ερωτηματολόγια, υπεύθυνες δηλώσεις, κλπ που συμπληρώνουν οι συμμετέχοντες.

Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών ή τριών (3) ετών, στην περίπτωση πράξεων επιλέξιμης δαπάνης που δεν υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να τηρούν ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π.
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)